

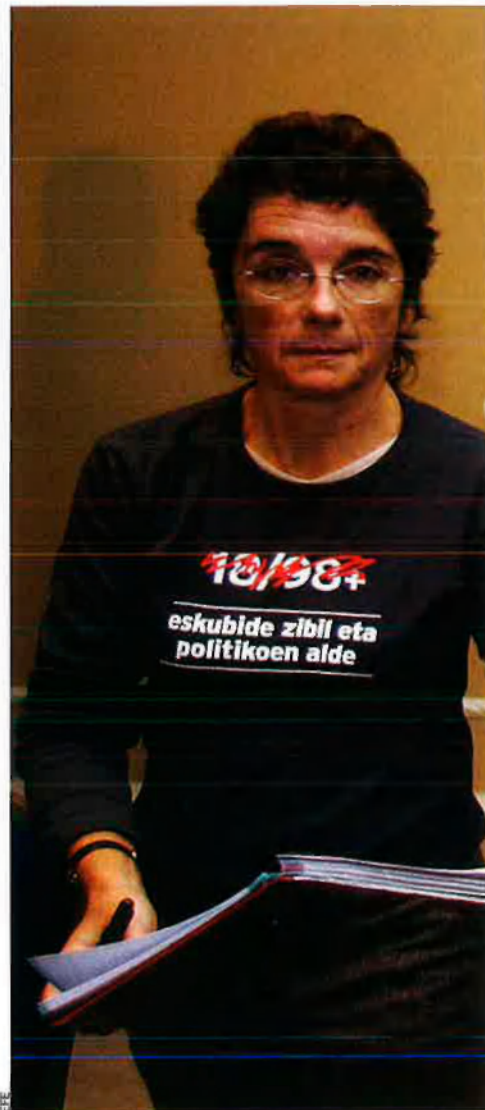
El judici més llarg celebrat mai a l'Audiència Nacional espanyola ha acabat amb bona part dels processats a presó. El macrosumari 18/98, impulsat pel jutge Baltasar Garzón contra empreses i organitzacions vinculades a l'esquerra *abertzale*, ha assegut 52 persones al banc dels acusats durant setze mesos. Les condemnes imposades per l'audiència espanyola avalen la tesi defensada per Garzón del *tot és ETA*. Segons aquesta teoria, no és sols terrorista qui empunya una arma, sinó també totes aquelles persones i grups que, sense practicar la violència, es troben supeditats a l'estratègia de l'organització armada. D'aquesta manera, els responsables de la Fundació Joxemi Zumalabe, entitat que treballa a favor de l'autodeterminació del poble basc a través de la desobediència civil pacífica, són considerats "col·laboradors d'ETA". És el cas del professor de la Universitat del País Basc, Mario Zubiaga o de Jexus Mari Zalakain, doctor en ciències de la informació i processat per haver estat secretari del consell d'administració d'Orain, l'empresa editora del clausurat diari *Egin*.

La decisió judicial ha estat criticada i contestada per diversos sectors socials i polítics d'Euskadi. El rector de la Universitat del País Basc, Juan Ignacio Pérez Iglesias, considera "inverssemblant" l'acusació contra Zubiaga i Zalakain. "Tinc l'íntima convicció —assegura el rector— que no és certa." Es dona la circumstància que alguns dels condemnats han expressat l'oposició i el rebuig a ETA. Abans de fer-se pública la sentència, l'Audiència Nacional espanyola va ordenar, el 30 de novembre passat, la detenció de la majoria dels processats. De llavors ençà, i durant tres dies, el degoteig d'arrests ha estat una constant al País Basc.

—Us ha sorprès la decisió de l'Audiència Nacional espanyola?

—En certa manera sí, perquè nosaltres sabem que hi hauria una sentència condemnatòria, però no que tindria aquesta mena de rematada final, d'autèntica venjança contra les persones processades. Perquè ordenar les detencions el 30 de novembre per

Teresa Toda, ex-directora adjunta d'«Egin», és la portaveu dels processats del sumari 18/98 —el macroprocés judicial impulsat per l'Audiència Nacional espanyola contra diversos sectors socials, culturals i associatius de l'esquerra independentista basca. Toda va ser detinguda l'1 de desembre a la tarda, a la població guipuscoana d'Urnieta. Unes hores abans, EL TEMPS hi havia parlat a Sant Sebastià.

“Al PSOE li va bé la sentència del 18/98”

tenir la gent a la presó fins el dia 10 de desembre, que és quan se suposa que es farà pública la sentència, mentre, alhora, se'n filtra el contingut, ens sembla que és llençar sal sobre la ferida. Pel que se sap de la sentència, i sense ser oficial, sembla que va en la línia d'endurir les penes de presó, i això ho trobem molt greu i molt significatiu del moment polític que es viu.

—Per què ha escollit aquest moment per resoldre la sentència del

18/98 l'Audiència Nacional espanyola?

—La resposta té dues parts. D'una banda, perquè una sentència no es pot dilatar indefinidament en el temps; ja feia nou mesos que esperàvem. I d'una altra, perquè al PSOE li interessa políticament, li va bé que surti ara la sentència. El ministre Rubalcaba va advertir mesos enrere que, després de la ruptura del procés de negociació entre ETA i el govern espanyol,

Segons Teresa Yedn, el govern espanyol té una gran responsabilitat en el judici contra l'esquerra independentista basca.

gui possible, construint aquest diàleg i també fent valer els drets civils i polítics que pretenen arrabassar-nos. Malgrat saber el risc que això representa, si tothom fa ús d'aquests drets civils i polítics —i em vénen al cap les quinze mil autoinculpacions que es van presentar al final del nostre judici—, doncs potser d'alguna manera es van reivindicant i posant en vigor tots aquests drets.

—**La sentència de l'Audiència Nacional espanyola avala la tesi del tot és ETA formulada pel jutge Baltasar Garzón...**

—L'avalua i la magnifica. És una qüestió que hem denunciat al llarg del judici, i després de la sentència de Jarrai-Haika-Segi que, a més, va ser ratificada pel Tribunal Suprem i augmentades les penes. Ara l'Audiència Nacional, a banda d'aprofundir en la tesi del tot és ETA, deixa assentades un seguit d'il·legalitzacions, prohibicions i retallades de drets civils i polítics de la gent que vol treballar pel seu país.

—**Diversos juristes diuen que en el cas del 18/98 la justícia espanyola s'ha inventat una nova figura delictiva, la del "terrorisme pacífic" o el "terrorisme desarmat"...**

—El govern espanyol utilitza l'Audiència Nacional i, alhora, l'Audiència Nacional utilitza la legislació, interpretada d'una manera molt extensiva, per encabir-hi aquestes noves figures. Crea jurisprudència, però no legislació. El fet greu és que s'apliquen diverses legislacions que no han seguit els canals habituals, és a dir, que no han estat debatudes abans al Congrés dels Diputats, etc., sinó que són els jutges els qui creen i apliquen la doctrina. Defensar que tot això és democràtic sembla molt qüestionable.

—**I ara que el sumari 18/98 ja té sentència, què pot passar amb la resta de casos pendents de judici i que afecten organitzacions i persones del moviment independentista basc?**

—Doncs que la resta de sentències que hi hagi en els altres casos seguiran la via marcada per aquestes dues sentències, la de Jarrai-Haika-Segi i la nostra, la del 18/98. En vista d'aquesta situació, nosaltres l'únic

que podem fer és animar la gent a denunciar aquesta situació i a participar en les mobilitzacions que es convoquin.

—**Preveieu, per tant, que continuaran els cops judicials contra l'esquerra abertzale durant els mesos vinents?**

—Però no sols l'esquerra abertzale. En la mesura que els drets es retallen, que es permet el tancament de diaris, que es prohibeixen fundacions, etc. són drets de totes les persones els que són amenaçats. Els drets dels qui volen comprar un diari o els dels qui volen votar determinades opcions polítiques. Per això hem insistit al llarg del judici, i també després, que aquests processos no afecten només les persones que ens ha tocat de patir-los aquesta vegada, sinó que afecten tota la societat basca, en conjunt, perquè els drets vulnerats són de tots.

—**Com interpreteu que el ministre de l'Interior, Alfredo Pérez Rubalcaba, avancés que la sentència inclou condemnes dures, abans que l'Audiència Nacional espanyola l'hagi fet pública?**

—Com el funcionament normal de l'estat espanyol. Tan clar com això, perquè aquí no hi ha un estat de dret. Aquí hi ha un estat del seu dret, del dret de l'estat. I la confusió de poders és total. Encara que el PSOE insisteixi a dir que la separació de poders existeix, demostra tot el contrari.

—**Quina responsabilitat té en aquesta causa el líder del PSOE, José Luis Rodríguez Zapatero?**

—Molta. El govern de Zapatero hi té molta responsabilitat perquè la fiscalia, que depèn jeràrquicament del govern espanyol —i, per tant, podem dir que la veu del fiscal és la veu del govern de Zapatero—, va mantenir durant el judici el gruix de l'acusació contra totes les persones processades per sobre del que s'havia anat demostrant durant la vista oral. Per tant, creiem que sí que hi ha una responsabilitat política i, a més, les nostres detencions tenen relació amb el desplegament del xoc frontal del PSOE amb el PP per veure qui és més dur contra l'esquerra abertzale.

Daniel Gómez
Bilbao

hi hauria almenys 200 detencions a Euskal Herria. I això es va complint. Detenen la gent de batuda en batuda, primer els de la mesa nacional de Batasuna, ara nosaltres.... Tot el que veiem els últims temps, especialment referit al cas basc, té lectures molt definides i fonamentalment busquen tallar els possibles camins per construir Euskal Herria i també els camins per trobar una solució al conflicte.

—**I amb aquesta situació, com es pot construir una nova oportunitat per trobar una sortida dialogada al conflicte basc?**

—És la pregunta del milió. En realitat, no ens correspon a nosaltres de dir-ho, sinó a tota la societat basca. Primer, fent pressió per aconseguir-ho, reclamant que l'única sortida és una sortida negociada i, tant com si-